

OTIMAJU 300.000 KM OD GRADA ZBOG USKE ULICE?!

Gradonačelnik Banjaluke Draško Stanivuković nastavio je sa praksom pražnjenja gradskog budžeta, i to ugovaranjem „iznenadnih i nepredviđenih dodatnih radova“, na objektima gradske infrastrukture, saznaje Faktor.

Nakon što je „Kozaraputeve“ nagradio sa dodatnih 330.000 KM za „nepredviđene radove“ na mostu u Srpskim toplicama, i pored toga što su čak dva puta probijali ugovorene rokove izgradnje, sada je, po identičnom receptu, odlučio da uveća vrijednost radova na izgradnji još jednog objekta koji je započela bivša administracija – sportske dvorane uz Osnovnu školu „Sveti Sava“ na Laušu.

SVI ŠOKIRANI!

Prema saznanjima Faktora, zaposleni u Gradskoj upravi ostali su šokirani poslije saznanja da je Stanivuković odlučio da kompaniji „Tekton“ da još 300.000 KM za izgradnju sale, koju je započela bivša gradska administracija.

Vrijednost projekta tako će sa prvobitno ugovorenih 1,6 miliona KM porasti na blizu dva miliona, i to služeći se bizarnim opravdanjem da je projektant smetnuo sa uma da montažna konstrukcija fizički ne može da bude prebačena uskom saobraćajnicom do lokacije buduće sale?!

TRAGIKOMIČNO!

Prema ovom, možemo slobodno reći, tragikomičnom objašnjenju iz ugovora o „dodatnim i nepredviđenim radovima“ između Grada i „Tektona“, projektant nije uobzirio činjenicu da je ulica tako uskih gabarita da montažna konstrukcija ne može biti prebačena na lokaciju, zbog čega je izvođaču radova odobreno dodatnih 300.000 KM kako bi proširio saobraćajnicu i omogućio da se konstrukcija isporuči na lokaciju.

Drugim riječima, Grad će da plati 300.000 KM zbog toga što je projektant „zaboravio“ da se objekat radi u skućenom prostoru, čime se, blago rečeno, vrijeđa inteligencija svakoga ko se iole razumije u građevinske poslove. Naprosto, nije moguće da projektant nije znao da se objekat gradi uz upotrebu montažne, betonsko-željezne konstrukcije, koja se specijalnim transportom doprema na lokaciju. Prije će biti da se ovim novcem „pokrivaju“ neki drugi radovi i da se, prosto rečeno, radi o otimanju novca iz džepova poreskih obveznika – tvrde naši upućeni izvori iz Gradske uprave.

B.V.

Gorica i 4 drugih se sviđa

Dragan Vukadinović
@DraganVukadino9

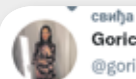
Jelena Trivić je upravo u svom obraćanju u NSRS pokazala politički amaterizam i nepoznavanje (geo)političkih okolnosti vezanih za Republiku Srpsku. Ostalo je već viđena praksa. Napad kao kompenzacija mañka vlastitih ideja.

17:12 · 01 feb 22 · Twitter for Android

Dragan VUKADINOVIĆ

Jelena Trivić je upravo u svom obraćanju u NSRS pokazala politički amaterizam i nepoznavanje (geo)političkih okolnosti vezanih za Republiku Srpsku. Ostalo je već viđena praksa. Napad kao kompenzacija manjka vlastitih ideja.

sviđa

Gorica

@goricadodik

Kao što sam prije i napisala, Ivan Begić je kolateralna šteta, PDP od kada postoji funkcionise po principu isturanja omladine željne da se bore na najprljaviji mogući način sa njihovim političkim protivnicima.

16:52 · 01 feb 22 · Twitter for iPhone

Gorica

Kao što sam prije i napisala, Ivan Begić je kolateralna šteta, PDP od kada postoji funkcionise po principu isturanja omladine željne da se bore na najprljaviji mogući način sa njihovim političkim protivnicima.

Strahinja Čalović

@strajakg

Ime za brzi voz?

Prelako!

BROZ

Otvoren konkurs: Ko smisli najbolje ime i logo za brzi voz dobije milion dinara

Strahinja ČALOVIĆ

Ime za brzi voz?

Prelako!

BROZ

FAKTOR
Izdavač:
A Media d.o.o
Gundulićeva 33/4
Banja Luka

direktor: Dražmi Miskin
zamjenik glavnog i odgovornog urednika: Zoran Šarenac
redakcija: info@faktormagazin.ba, desk@faktormagazin.ba
marketing: marketing@faktormagazin.ba
faktormagazin.ba

štampa i distribucija: N.I.G.D. Nezavisne novine, Banja Luka

Novine FAKTOR su upisane u Registar javnih glasila RS pod rednim brojem 697 po rješenju broj 07.06/053-46/21-2

Sedmično izdanje, svakog četvrtka, latiničnim pismom

Fabrikovanjem afera ruše Republiku Srpsku

Ko finansira Nebojšu Vukanovića?

100 MILIONA EVRA

Po tom zapadnom scenariju, rušenje vlasti u Srbiji i Republici Srpskoj koštaće oko 100 miliona evra. Najveći dio tog novca potrošiće se ipak u Srbiji, jer ta zemlja se takođe mora destabilizovati kako ne bi priskočila u pomoć Republici Srpskoj.

Pobuna kreće iz Ravnog!

Nebojša Vukanović, opozicioni političar iz Trebinja, tipovan je, kako saznajemo iz više dobro upućenih izvora, britanskim novcem, a kao lakmus papir dat mu je zadatak da osnivanjem nevladine organizacije pokuša da pobuni srpske povratnike u opštini Ravno. Uradio je to u više navrata, i na konto organizacije koju kontroliše, kako tvrde osobe iz njegovog najbližeg okruženja, uplaćena su značajna sredstva koja su mu, navodno, sasvim dovoljna da organizuje i finansira vlastitu stranku, „glumeći” pri tome opozicionara i kandidata za sve pozicije u Republici Srpskoj i BiH.

Popularni Britanski nedeljnik „The Week“ objavio je, 17. januara 2022. godine, članak pod naslovom: „Da li je Bosna na rubu građanskog rata?”. Sa sličnim naslovima u posljednja tri mjeseca oglašavaju se i „The Guardian“, „The Herald“ i ostale perjanice britanske štampe. Podsjetimo na činjenicu da je naša Republika Srpska prošla kroz krvavi rat u bliskoj prošlosti i da političko rukovodstvo, ali i narod smatra mir predstavlja svetinju.

Britanske toksične objave

Ipak, prvenstveno domaće „patriote do zadnje kapi TUĐE krvi” spremni su da kreiraju razne lažne afere u Srpskoj, kao alat za stvaranje njene nestabilnosti. Pristaju da za svaki minut, pa i sekund u medijima, čije je sjedište na prostoru Federacije BiH, izgovore gnusne laži protiv Srpske. Uz to, aktivno sprečavaju brojne razvojne projekte, gdje god je to moguće. Za pojedince - vlast nema cijenu.

„Stari recepti”

Vrijeme će i u slučaju Vukanovića, pokazati

da li su trenutne sinhronizovane aktivnosti nevladinog sektora i pojedinih opozicionih političara u RS, i pomenuti natpisi u britanskim medijima, povezani ili ne. Posmatrano u svjetlu decenijskih napora za destabilizaciju/rasturanje Republike Srpske, što se i više nego čini da jeste, sljedeći koraci po oprobanoj „zapadnom receptu” iz 1992. bilo bi: izazivanje etničkih incidenata, pronalazak „dokaza” o naoružavanju Republike Srpske i prve žrtve na ovim prostori-

ma. Time bi se stvorili potrebni i dovoljni uslovi za stavljanje RS pod protektorat EU i SAD, a potom bi se Srpska asimilirala u unitarnu BiH, čime bi praktično prestala da postoji.

Entitet meda i mlijeka?!

Broj fabrikovanih

afera u RS je preveliki, dok u Federaciji imamo utisak opšte vladavine prava. Situacija je još više zabrinjavajuća ako znamo da taj entitet nema formiranu vladu već godinama nakon izbora! Ali zato prozopadne, čitaj antisrpske organizacije, intenzivno učestvuju u kreiranju i promociji tih afera. Ovo možda ne zvuči neobično, jer Zapad smatra da je trenutna vlast u RS „neposlušna” i zrela za „prevaspitavanje” – i to putem populizma i senzacionalizma u sredini

„gladnoj” afera. Na dnevnoj osnovi se pojavljuje veliki broj netačnih informacija samo da bi se spriječio ekonomski razvoj Srpske, kao uslov njenog opstanka. Skoro od svih navodnih afera obično ispadne jedno veliko ništa. Tako je na primjer afera „kiseonik” pokazala da je kvalitet kiseonika i bolji nego što se pretpostavljalo.

Ekološki protesti

Pominjući izgradnju hidroelektrana svim

Rudnik JADAR FOTO: Capital.ba

STIŽU FUNTE

Posebno je bitno ne dozvoliti otvaranje gigantskog rudnika litijuma Jadar, koji bi omogućio Srbiji da kontroliše glavni izvor litijuma za evropsku auto-industriju i time drži Evropsku uniju u „šaci”. Većina ovih samozvanih ekoloških eksperata nigdje ne navodi da ekološka „zelena tranzicija”, koja je već počela i široko prihvaćena u svijetu, neće moći biti realizovana bez litijuma, nikla, kobalta i drugih metala. To načelo nije postavila niti Srbija, ni Srpska, već upravo najmoćnije države svijeta koje takve projekte sada kod nas guše, samo da bi destabilizovale vlast u Srpskoj i u Srbiji i držale nas u siromaštvu i raseljene po svijetu.

Šansa Republike Srpske, da se izdigne i postavi geostrateški, upravo tu i leži.

Nerazvijena i napuštena Republika Srpska će se teško odbraniti od napada koji nam predstoji, a koji, kažu upućeni, predvodi Nebojša Vukanović.

NEK' RATNE PRIČE PRESTANU

Jasna antisrpska histerija zaokružuje se na širem nivou ako se pogleda koliko su inostrani mediji aktivni u plasiranju neistina protiv RS. Britanski mediji još od septembra prošle godine objavljuju kako se Srpska naoružava, a od januara ove godine sve su češće objave o neminovnom ratu u BiH. Na te inostrane vijesti, građani Republike Srpske reaguju u čudu jer očigledno nikakvih priprema za rat nema, niti rat iko priželjkuje, te se ovakve vijesti kod nas ne uzimaju za ozbiljno. Ali ono što treba da nas zabrine je da je građanin na Zapadu zabrinut jer se njegov premijer javno pita: „Ako je rat u BiH neizbježan, kako ga spriječiti?”

VUKANOVIĆ na Ozrenu

protivnicima RS "diže se kosa na glavi", jer znaju njen potencijal u tom smislu, kao i cijelog hidroenergetskog sektora RS. Pakuju se afere oko minihidroelektrana upravo od strane nevladinih organizacija iz one zemlje sjeverno od Slovenije koja ih je najviše izgradila, a koja finansira sve moguće ekološke proteste protiv istih kod nas, ali i u Srbiji. Ovoj anti-RS teoriji idu u prilog i neprestana hapšenja u Srpskoj koja traju

već decenijama. Nekada visoki politički funkcioneri Srpske, koji su i sami bili žrtve ovakvih poteza međunarodne zajednice, danas čute iščekujući povratak na tron. U svemu tome jasno je da gube i sebe, a istovremeno i šanse za bilo kakvu promjenu vlasti.

Bankarskom sektoru napakovana je u prošlosti gomila afera, a jedini rezultat bio je upliv stranih i gušenje domaćih banaka. U prvim decenijama njihovog prisustva

platili smo to najvećim kreditnim kamatama u Evropi ikada!

Puca, ali ne brana

Ne tako davne 2019. rafalno su ispaljivani podaci o ispucaljoj brani Grančarevo kod Trebinja i da se samo čeka trenutak njegovog pucanja i gubitak na hiljade života. Odmah su pohitali objaviti ovu vijest zabrinuti sarajevski mediji (npr. Oslobođenje) i turbo-kvazi-ekolozi. I ta fa-

brikovana afera na kraju je bila jedno veliko NIŠTA! Brana i danas bez problema služi svojoj namjeni, lakoćom zadržavajući jednu od najvećih vodenih akumulacija u Evropi i obarajući rekorde u proizvodnji električne energije.

Lov u mutnom na Ozrenu

Prozapadni mediji, pa i sam Vukanović, jako su zabrinuti za "nepopisivu štetu" koju geološka istraživanja "pričinjavaju" na Ozrenu, iako u istoriji ne postoji niti jedan zabilježen slučaj ekološkog incidenta vezanog za geološka istraživanja. Za to vrijeme tim istim medijima ne smeta situacija u Federaciji BiH, teška industrija u Zenici, ogroman procenat proizvodnje električne energije putem fosilnih goriva (daleko iznad svakog zahtjeva EU, a ne pominju

se ni zatvaranja termoelektrana), kao ni novi rudnik zlata kod Vareša, koji će iznijeti na površinu i ogromne količine žive, koja je ekstremno toksičan metal. U međuvremenu, u Republici Srpskoj se objavljuju brojne dezinformacije o otvaranju desetina rudnika litijuma, pa čak i da oni postoje već na Ozrenu, reče Leonida od Trebinja, ne znajući da stijene na Ozrenu uopšte ne sadrže litijum, a da o mitskim rudnicima nema nit traga, ni glasa, jer je izgleda imao previše istorije i ljubavi prema Vladeti Jankoviću u danima odrastanja. Posebno brinu gnusne laži o planiranim raseljavanjima ljudi zbog otvaranja rudnika baš u selima, da prihvatni centri već postoje u Doboju, da geolozi noćima kopaju po grobljima i slične, normalnom umu teško shvatljive gluposti. Z.Š.

Kraj za SDS-ovog Marka Munjizu

FAKTOR otkriva kako je pao ucjenjivač iz Prijedora

Aktivisti SDS-a iz Prijedora Marku Munjizi novca je nestalo početkom januara, pa se po oprobanom receptu obrušio na neke od žrtava, jednog u „kategoriji“ stalnih Dražena Vrhovca i povremene Sašu Bursaća i Borisa Udovičića.

Metodologija je ista kao i u slučaju bivšeg gradonačelnika Dalibora Pavlovića. Medijska priprema, a zatim telefonska ucjena kako bi se našao neko ko bi „radi mira u kući“ isplatio traženi novac, koji se potom munjevitom brzinom troši na dojave rezultata i raskalašni život.

Marko Munjiza je svoje stranačke kolege iz SDS-a uvjeravao da posjeduje podatke koji će, kako je tvrdio, u narednom periodu i novu vlast u Prijedoru dovesti pred svršen čin da se bave sa njime, a ne aktivnostima s kojima treba da se uhvati u koštac gradska administracija. Faktor saznaje da je Munjiza do te mjere išao u događaje koji mu „donose“ novac, da se i ostavka Saše Bursaća na mjestu predsjednika Odbora SNSD-a u Prijedoru očekivala u nekoliko narednih dana.

Nije radio sam?

Dobro upućeni u cijelu priču tvrde da su za Munjizine aktivnosti znali još neki viđeniji SDS-ovci, pa i oni sa kojima je u rodbinskim vezama.

„Za sve te aktivnosti Munjizu je plaćala 'iz svojih fondova' predsjednica odbora SDS-a u Prijedoru, tetka Maja Stojić-Dragojević, što je on potvrdio i na audio snimku koji se nalazi kao dokazni materijal u tužilaštvu. Taj snimak otkriva i njegovo školovanje kod 'ljutog' opozicionara Nebojše Vukanovića te mišljenje o opozicionarima Mirku Šaroviću, Branislavu Borenoviću i Drašku Stanivukoviću“, naveo nam je izvor iz istrage.

Navodno je Munjiza i vlastitu tetku držao na „kratkog uzdi“, jer je po planu „B“ neko morao da donese novac, pa je, ako ne uspije sa „tipovanim“, prijetio i njoj objelodanjivanjem krivičnih prijava.

Njegovo hapšenje, zbog pokušaja ucjenjivanja direktora Investiciono-razvojne banke Republike Srpske, na površinu je izbacilo ogromno nezadovoljstvo tzv.starih kadrova SDS-a u Prijedoru, koji na društvenim mrežama traže ostavku predsjednice Odbora Maje

Dragojević-Stojić, Munjizove sestre od tetke.

Odale ih fotografije!

Iako se članica Predsjedništva SDS-a nevjesta „prala“ da Munjiza nije funkcioner SDS-a, brojne fotografije, ali i članstvo SDS-a su je demantovali. Munjiza je, govore činjenice, bio član Povjereništva SDS u Prijedor, i jedan od koordinatora za sprovođenje unutarstranačkih izbora.

„Sve to je zaslužio tim što su njegova i majka dr. Maje rođene sestre. Dragojević-Stojić je uz njegovu pomoć, i njemu sličnih kompromitovanih ljudi, obavljala i određene sumnjive radnje i za Izbornu skupštinu, pa su joj delegati bili ljudi koje su Munjiza, Lija Kvočka (Zoran Kvočka) i Staško Liščinski, koje su, da tako kažemo, pokupili sa ulice. Ovi ljudi nemaju veze sa SDS, tradicijom i politikom stranke. To su obični proleter i prevaranti, lica koja su osuđivana“, rezignirani su stari članovi SDS-a.

Zoran Kvočka, koji je jedan od organizatora okupljanja boraca ispred Narodne skupštine Republike Srpske, bio je na 18.mjestu odborničke liste SDS-a u Prijedoru. Liščinski,

za kojeg kažu da je treća doktoricina vedeta, osuđen je na šest mjeseci zatvora zbog nanošenja teških tjelesnih povreda. Kazna mu je preinačena na dvije godine uslovno.

Negativni komentari!

Na stotine su komentara ispod vijesti u kojoj se prijedorska doktorica i visoka funkcionerka SDS-a ograđuje od svog brata Marka Munjize, tvrdeći da on nije funkcioner te stranke.

Vinko Kos, bivši odbornik SDS-a je napisao: "Ovi nemaju veze sa SDS-om. Nisu statarno sproveli izbore".

I SDS-ovac Aleksandar Topić piše: "Ova 'gospođa' došla je na čelo SDS-a Prijedor isto tako ucjenom, jer je ucijenila Mirka Šarovića da iz stranke udalji dotadašnje rukovodstvo u kojem su se ljudi bar borili da SDS politički živi i opstaje i to svi znamo koji pratimo dešavanja.

Ovo sto se danas dešava je posljedica svega toga i ovdje sigurno nije kraj. Ništa nije kriv Munjiza, čovjek je sitni prevarant cijeli život i to zna cijeli grad. Time je mogao i dalje da se bavi a ne da bude politička ličnost broj jedan".

Šta je govorila Maja?

MUNJIZA i Ivanka MARKOVIĆ (poslanica SDS-a u NS RS)

Usljedili su i komentari o ponašanju Maje Dragojević-Stojić na sjednicama Predsjedništva SDS-a, na kojima je, kako stoji u porukama, tražila da se smjenjuju visoki funkcioneri i "skidaju glave", jer su uputili primjedbu

na neko od njenih neprimjerenih ponašanja. Tvrđila je, kako je navedeno u porukama građana, i da je Radovan Karadžić ratni zločinac, a poslije slavi slavu stranke, čiji je politički otac upravo Radovan Karadžić, šzo je vrhunac licemjerstva.

KOMENTARI

Dragana Mitić
„Vidi ove, što pokušava da opravda sebe i svog pulena Munjizu! Pa svi znamo da si povezana sa njim, zašto ne bismo posumnjali da si upletena u ovo! Ostavka!“

Matija Petrušić
„Doktorice Majo sve je ovo vaše maslo, Munjiza i Liščinski su vaši puleni!“

Vinko Danijela Kovačević
„Ovo doktorici bi bilo bolje da se uhvati svoje profesije i da liječi a ne iz stranke u stranku...“

kovodstva SDS Prijedor, i pozivamo Predsjedništvo da smijeni sestru sa čela SDS Prijedor i kompletan GrO, da imenuje povjereništvo i da se SDS vrati političkom djelovanju, a ne kriminalu i korupciji".

Inače, kako nam pričaju iz prijedorskog SDS, do velikog sukoba i razlaza doktorice i Praštala došlo je kada je on upitao zašto poslanici SDS-a nisu glasali protiv da se orden Narodne skupštine Republike Srpske oduzme prvom predsjedniku Srpske i SDS-a Radovanu Karadžiću.

"Doktorica Stojić mu je odgovorila da je dr Karadžić 'mračna prošlost SDS". Praštalo je obavijestio rukovodstvo stranke o svemu, ali reakcije nije bilo", kažu sagovornici Faktora iz

te partije.

I Marko Petrović, koji je vodio Mlade SDS u Prijedoru, napisao je za Munjiza da je istaknuti član, a uz to kockar i prevarant.

Ostavku je zatražio i Goran Matijaš iz SDS: "Hoće li Maja Dragojević dati ostavku nakon što je njen aktivista i član gradskog odbora takođe i nećak uradio ovako nešto?"

Na hiljadu je komentara u kojima se traži spas prijedorskog SDS i ostavka dr Maje Dragojević-Stojić.

Rezignirani su i u rukovodstvu SDS-a gdje tvrde da pojma nemaju "čime je ona zaslužila pozicije koje je dobila", te da je "strašno da osoba koja je juče došla u stranku skida glave ljudima koji su stranku stvarali". Z.Š.

Treba li vratiti smrtnu kaznu?

ZLOSTAVLJANJE DJECE NAJTEŽI ZLOČIN

Seksualno zlostavljanje djece je među najtežim oblicima nasilja nad najmlađom populacijom, sa dugoročnim posljedicama. Svi su odgovorni kada već napuštena i duboko traumatizovana djeca završe u udarnim vijestima zbog seksualnog iskorištavanja. Ne pomažu naknadne izjave u kojima se deklarativno traži odgovornost, jer su izostale mjere prevencije, među kojima je na visokom mjestu prioriteta potreba da se posebno ocjenjuju osobe koje rade, ili su u kontaktu sa djecom.

U banjalučkom Domu „Rada Vranješević“ prilikom zapošljavanja, a ni tokom nadzora, o ovome, očito, nisu dovoljno vodili računa. I nisu jedini krivci, jer se slučajevi podvođenja, obljube ili polne radnje sa šticeenicama mlađim od 15 godina, ali i starijim, nažalost, ponavljaju. Da do toga ne dođe samo je trebalo provesti zakonske i druge propise u praksi. A nije.

Saznanja Faktora!

A.K. (42), koji je uhapšen zbog sumnje da je obljubio trinaestogodišnju šticeenicu ove ustanove, ranije je radio kao vaspitač i bio je u stalnom kontaktu sa djevojčicom duži period. Sa ovom šticeenicom je imao seksualni kontakt u prostorijama Doma, gdje vaspitači imaju svoje prostorije, ali i vodio svojoj kući. O svom „odnosu“ sa „vaspitačem“ ona je do u detalje pisala, pa i na društvenim mrežama iznosila određene podatke, čak i govorila javno, pa se postavlja pitanje kako nadležni nisu reagovali.

baka na sedam godina zatvora i još jedan muškarac na 12 godina. Kajkut kaže da su pisali nadležnom Centru za socijalni rad, žaleći se na njeno ponašanje. Pisali su, tvrdi, i da odbija savjete i da prihvati odgovornost i predlagali promjenu oblika socijalne zaštite. Stav stručnog tima je bio da joj je neoprodan porodični smještaj i da joj smještaj u Domu povećava viktimizaciju.

„Odbijala je pohađanje nastave, često u sukobu sa drugom djecom, buntovnik, pokušavala se bježati, izrazito seksualizovanog ponašanja i izražava želju da živi sa majkom“, tvrdio je Kajkut. U nekoliko navrata su dobili povratne informacije od nadležnog centra, ali nijedan put o načinu zbrine djevojčica.

Na konferenciji za novinare je rekao da su 23.

septembra 2020. godine saznali da je šticeenica dobila pismo, zbog kojeg su posumnjali na zlopotrebu. „Tog dana smo MUP-u podnijeli molbu za zaštitu“, naveo je on. Potom su, kaže, 29. marta 2021. uputili drugu molbu za zaštitu maloljetne djece i tužilaštvu, a vezano za poruke na telefonu i sa Instagrama. „Tog 19. maja iz Okružnog javnog tužilaštva poslali su naredbu o nesprovedenju

istrage, jer saopštavaju da to nije krivično djelo. Nakon toga smo imali treću prijavu za zlopotrebu, koju smo u decembru 2021. prijavili policijskim službenicima i tada smo sumnjali na jednog radnika“, naveo je on.

Bombonjera

Taj radnik je, kaže, disciplinskoj komisiji potvrdio da je odlazio kod očuha maloljetne 13-godišnje žrtve i dao mu bombonjeru, te da je odlazio kod djevojčice dok je bila smještena na psihijatriji, kao i da je išao u posjetu njenoj majci.

Poslije tri prijave pokrenut je disciplinski postupak protiv A.K.. „Saslušali smo ga i donijeli disciplinsku mjeru oduzimanje 20 odsto od plate tri mjeseca, jer je disciplinska komisija na osnovu izjava svjedoka smatrala da nema dokaza da je bilo seksualne i drugačije zlopotrebe djeteta“, rekao je Kajkut.

Dodao je da se, nakon disciplinske mjere radnik vratio na posao, a pritvoren je tek 28. januara. „Sve dok nije završio u pritvoru, mi smo njega mogli suspendovati samo privremeno, podnosili smo prije toga dvije prijave. Mi kao ozbiljna ustanova moramo da se pridržavamo propisa“, pravdao se Kajkut.

Prijava protiv drugog radnika

Kako kaže, za drugi slučaj saznali su u januaru ove godine. „Djevojčica je prijavila obljubu od drugog radnika. Prijavili smo sve policijskim organima i disciplinski postupak je pokrenut 17. januara, odnosno isti taj dan i taj slučaj je trenutno u fazi disciplinskog postupka. Radnik je an-

gažovao advokata i tražili su odgađanje rasprave za 4. februar“, rekao je Kajkut.

Disciplinska komisija ima rok od osam dana da donese odluku u ovom postupku, a tvrdi da policija nije tražila od Doma izuzeće eventualnih dokaza.

Ko je zakazao

Izostao je odgovor ko nije na vrijeme reagovao. „Ne znamo gdje je zakazalo, jer je od prve prilazio kod djevojčice prošle godine i po, a od druge 40 dana“, rekao je Kajkut.

On je naveo i da su više puta apelovali na Centar za socijalni rad, da zbrinjavanje u Domu šteti djevojčici, čiji je slučaj prijavljen u decembru 2019., jer boravak u Domu podstiče stalnu retraumatizaciju, te da su predlagali hitnu promjenu socijalne zaštite.

„Mi želimo da, prema Konvenciji o zaštiti djeteta UN-a, zaštitimo svih 110 šticeenika Doma“, istakao je Kajkut.

Tužilaštvo dobilo „informaciju“

Iz Okružnog javnog tužilaštva Banja Luka za Faktor su potvrdili da su još 24. decembra 2021. godine iz Policijske uprave Banjaluka zaprimili izvještaj o preduzetim mjerama i radnjama (informaciju) zbog postojanja osnovane sumnje na određene polne radnje između radnika i šticeenice javne ustanove Dom „Rada Vranješević“. Tužilaštvo je nakon sprovedenih istražnih radnji, nakon mjesec i tri dana, došlo do novih činjenica - da je počinjeno krivično djelo obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina, te je od policije odmah zatraženo da se

lice inicijala A.K. liši slobode.

„Prijedlog za lišenje slobode osumnjičenog lica i određivanje mjere pritvora ovo Tužilaštvo je stavilo kada su se ispunili zakonom propisani uslovi u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Republike Srpske i Krivičnim zakonikom Republike Srpske“, tvrdi iz ovog tužilaštva uz napomenu da ne mogu iznositi više informacija o daljem toku istrage i postupanju, u cilju zaštite maloljetnice, koja je oštećena u ovom slučaju. I u Domu „Rada Vranješević“ dozirali su ranije informacije, nakon što su na svjetlo dana izašli prvi navodi o obljubi djeteta mlađeg od 15 godina, a zatim i polne zlopotrebe

starije djevojčice. Po navodima koji su dostavili medijima, nisu oni krivi, jer tužilaštvo nije odmah reagovalo.

Da li su nadzirali zaposlene?

Kajkut je ranije odgovarao i na pitanje kako se zapošljavaju osobe koje rade sa šticeenicima, odnosno s njim imaju konopkatk. „Želimo da napomenemo i to da prilikom zasnivanja radnog odnosa u Domu, svi radnici moraju dostaviti ljekarsko uvjerenje o psiho-fizičkoj spodobnosti izdato od ovlaštene zdravstvene ustanove. Dom nema nadležnost ispitivanja psiho-fizičkog zdravlja radnika, osim periodičnih zdravstvenih pregleda što

redovno i čini“, navode u saopštenju koje potpisuje direktor ovog doma Vladimir Kajkut. Pravdao se i zašto je osumnjičeni portir bio suspendovan samo 14 dana pa vraćen na posao. Ističu da Dom nije imao zakonsko uporište da udalji prijavljenog radnika na duži vremenski period sve dok mu nije određen pritvor. Tvrdi je da su, u okviru svojih zakonskih ovlaštenja, blagovremeno i po hitnom postupku preduzeli sve zakonske obaveze u vezi sa pokretanjem postupka iz njegove nadležnosti, te izricanja sankcija protiv osoba koja su njihovi zaposlenici, a za koja je postojala sumnja da su činila povrede radnih obaveza.

A.D.

SLUČAJ BROJ DVA

U nekoliko posljednjih dana isplivao je novi slučaj seksualnog zlostavljanja u istoj ustanovi, koja bi trebalo da bude sigurno utočište za djecu bez roditeljskog staranja. Međutim, drugi osumnjičeni, portira u Domu „Rada Vranješević“ u Banjaluci, inicijala M. J. (60), od ranije je poznat po sličnim prijavama, ali tada anonimnih radnika te ustanove. Iz policije su potvrdili da je protiv njega podnesen izvještaj banjalučkom tužilaštvu zbog sumnje da je počinio krivično djelo polne zlopotrebe djeteta starijeg od 15 godina. Užasan je podatak da je sve trajalo od septembra 2021. godine pa do 6. januara ove godine i to u prostorijama Doma. M.J. je, kaže Kajkut, angažovao advokata i u toku je disciplinski postupak protiv njega.

PIJANI I AGRESIVNI

Nažalost, Dom „Rada Vranješević“ u Banjaluci i ranije je bio u centru pažnje zbog seksualnog uznemiravanja ili iskorištavanja korisnika. U oktobru 2021. godine jedan od pedofila dobio je četiri godine robije zbog obljube 14-godišnje šticeenice, te polne zlopotrebe druge, godinu dana starije djevojčice. U aprilu 2018. godine, protiv dvojice portira (R.S. i M.J. -ponovo prijavljen prije par dana), pokrenut je disciplinski postupak i suspendovani su sa radnog mjesta. Tada je u pismu radnika ovog doma, koji su željeli ostati anonimni, navedeno da pomenuti radnici dolaze na posao u pijanom stanju i verbalno i seksualno uznemiravaju šticeenice i radnice ustanove.

„Ovakve situacije ne dešavaju se prvi put u Domu. Naprotiv, dešavaju se prilično često, ali se svaki put ovakvi događaji zataškaju“, tvrdila je tada grupa radnika koja je poslala pismo. Portiri, od kojih je jedan kasnije dobio otkaz, negirali su tvrdnje. U junu 2019. godine, u akciji „Klub“, uhapšene su dvije osobe koje se sumnjice da su navodili, podsticali, organizovali i podvodili drugima šticeenice Doma „Rada Vranješević“ radi pružanja seksualnih usluga.

Ostavka!

Direktor Doma „Rada Vranješević“ Vladimir Kajkut je, na prvoj i jednoj konferenciji za novinare, koju je održao, 2. februara, nekoliko dana nakon otvaranja pitanja seksualnog iskorištavanja dvije šticeenice u toj ustanovi, saopštio da će podnijeti ostavku. Tvrdio je da su reagovali na vrijeme i da je od prve njihove prijave prošle godinu i po dana, a od posljednje 40 dana. Za žrtve je predug vremenski period na koji se i sam osvrnuo, a konkretno djelovanje uslijedilo je tek prije nekoliko dana. To nikoga ne amnestira.

Vladimir KAJKUT

Trpe jezive posljedice zbog roditelja

Zatrpani žalbama zbog uništenog djetinjstva

Iako postoji posebna konvencija koja štiti prava djeteta - ona se i dalje krše. U 2021. godini Ombudsman za djecu Republike Srpske zaprimio je 407 prijava (žalbi) kojima se ukazuje na povrede prava i interesa djeteta i taj broj je nešto manji u odnosu na 2020. godinu kada je zaprimljeno njih 418. Nažalost, prava najmlađih i dalje ne poštuju oni koji bi trebalo najviše da ih štite - njihovi roditelji. Najčešće jedan od njih i to posebno kada se mališani nađu u centru sukoba prilikom razvoda i pokušaja da se njima manipuliše.

Najveći broj prijava (žalbi) odnosi se na ostvarivanje prava djeteta u postupcima razvoda braka i prekida vanbračne zajednice, potvrđeno je Faktoru iz Ombudsmena za djecu Republike Srpske. Od ukupnog broja zaprimljenih prijava, čak 146 (36 %) ukazuje na povredu njihovih ličnih prava i to se odnosi na: povjeravanje djeteta jednom od roditelja, uređenje viđanja djeteta i roditelja sa kojim dijete ne živi i sa bliskim srođnicima, promjenu prebivališta, kao i putne isprave. Slijede prijave kojima se ukazuje na neadekvatnu zaštitu od različitih oblika nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja djeteta.

Podnosilac prijave, odnosno žalbe, najčešće je jedan od roditelja. U 2021. godini, 339 roditelja se obratilo ovoj instituciji ukazujući na povredu prava djeteta.

Dječaci na udaru

Nažalost, kao i u ranijim godinama, djeca do 10 godina života, najviše su izložena situacijama koje dovode do povrede njihovih prava po različitim osnovama, uključujući i povredu prava u postupcima razvoda braka; neplaćanje alimentacije, nemogućnost kontakta sa drugim roditeljem ili bliskim srođnicima. Pitanje je i da li roditelji u takvim situacijama znaju šta je dobro za njihove nasljednike.

„Povrede ovih prava u najranijem uzrastu djeteta, u periodu najintenzivnijih roditeljskih obaveza usmjerenih na rast i razvoj djeteta, kada usljed razvoda braka izostaje potrebna briga oba roditelja, mogu imati teš-

ke i dugotrajne posljedice po dijete i njegov razvoj”, naglašavaju iz institucije Ombudsmena.

Kada je u pitanju pol djece, iz zaprimljenih prijava, proizilazi da su dječaci, kao i ranijih godina, više izloženi situacijama koje dovode do povrede njihovih prava.

Zaštita od nasilja

Nasilje nad djecom prisutno je u različitim oblicima (zanemarivanje djeteta, fizičko i psihičko nasilje, seksualno zlostavljanje, elektronsko nasilje). Od ukupnog broja zaprimljenih prijava, njih 66 se odnosi na žalbe kojima se ukazuje na povredu prava djeteta na zaštitu od nasilja, od kojih 25 odsto se odnosi na vršnjačko nasilje.

„Osnovni problem, koji je još uvijek nažalost prisutan je da se različiti oblici nasilja nad djecom i među djecom ne prepoznaju na vrijeme, usljed čega i izostaje prijava o povredi prava djeteta na zaštitu od nasilja, a što za posljedicu ima i izostanak odgovarajuće pomoći i podrške djetetu, ali i adekvatnu reakciju prema počiniocima nasilja”, naveli su za Faktor iz kancelarije Ombudsmena za djecu Republike Srpske.

U sukobu sa zakonom od malih nogu

Ukoliko izostane prevencija svih oblika zlostavljanja te adekvatna briga za djecu, posljedice ne osjete samo maloljetnici, već i roditelji, odnosno porodica i društvo, koje mora sistemski da reaguje na vrijeme. Nije zanemariv broj onih koji završe s druge strane zakona. Okružno javno tužilaštvo Banja Luka je

tokom prvih šest mjeseci prošle godine primilo 44 prijave protiv 56 maloljetnih počinitelja krivičnih djela, dok je ukupno u radu bilo 68 predmeta protiv njih 97. U 18 predmeta, protiv 28 lica, donesena je odluka o nepokretanju pripremnog postupka, zatim naredba o obustavi postupka u jednom predmetu, dok

je u 19 predmeta protiv 22 maloljetna lica pokrenut pripremini postupak. Predloženo je izricanje zavodskih mjera u dva predmeta protiv isto toliko osoba, vanzavodskih u 16 predmeta protiv 19 lica, a izdato je i odobrenje za izricanje mjere policijskog upozorenja u jednom predmetu protiv jedne maloljetne osobe.

Psiholozi ukazuju da je na svima nama da svojim djelovanjem podstaknemo rehabilitaciju i resocijalizaciju ove djece, koja su često iz rizičnih grupa, a bili su žrtve zlostavljanja, zanemarivanja, neadekvatnog, odnosno nemarnog postupanja roditelja. Zato, bar od nas zaslužuju drugu šansu.

A.J.

HOROR U DOMU: VIŠESTRUKA OBLJUBA ŠTIĆENICE

Nažalost, dom „Rada Vranješević” u Banjaluci ponovo se našao na stranicama crne hronike, nakon hapšenja radnika zbog obljube dvije maloljetne štićenice. I ranije su registrovana tri slična slučaja u kojima su žrtve bile štićenice Doma. Najčešće korisnice ovakvih ustanova su djevojčice.

MEDIJI I POLITIKA

Nadležne institucije u Srpskoj godinama upozoravaju na potrebu zaštite privatnosti djece u medijima. Umjesto da budu promoteri, novinari, u pokušaju da pridobiju veću čitanost posebno na sve prisutnijim portalima, nerijetko krše dječija prava, bez obzira na zakonske okvire. Djecu treba podsticati i dati im mogućnost da se njihov glas čuje, ali ne i zloupotrebjavati u političke svrhe, što, nažalost, takođe imamo priliku vidjeti u Srpskoj. I to ne samo u vrijeme izbora.

NA PAPIRU JEDNO, A U PRAKSI DRUGO

Prava djeteta definisana su Konvencijom UN koja je usvojena 1989. godine, dok je od 1924. godine bila na snazi Zenevska deklaracija o pravima djeteta na čijim temeljima je 1959. godine usvojena UN Deklaracija o pravima djeteta. Posljednjim aktom je ponovljeno da se „dijete posmatra kao ljudsko biće koje ima svoje potrebe i mišljenje i koje treba da učestvuje u svim aktivnostima i pitanjima koja se njega tiču”. Ipak, ostaje pitanje koliko se to sve primjenjuje u praksi. Sudeći po izvještajima sa terena, vršnjačko nasilje je prisutno u školskim ustanovama u Srpskoj. Možda vršnjačko nasilje nije u porastu, možda je ono samo vidljivije?! Uznemirujući snimci emituju se na društvenim mrežama, a zatim i u medijima, dok sve to ostavlja pogubne posljedice po žrtvu. i nasilnika.

CRNI NIZ

Svake godine širom svijeta više od milijardu djece doživi neki oblik nasilja, a 663 miliona njih živi u siromaštvu. Svako četvrto, od desetoro djece, uzrasta od 10 do 14 godina doživljava psihološku agresiju od strane svojih roditelja. Podaci istraživanja pokazuju da nisu samo mala djeca izložena nasilnom disciplinovanju kod kuće. I ovdje ćemo stati, jer, nažalost, dramatičnih crnih podataka ima bezbroj. Šitom svijeta.

Ivan Begić potvrdio pisanja Faktora

STANJE U OPOZICIJI: OPŠTE RASULO

Ivan BEGIĆ

Ivan Begić
Kontakt adresa: Stevana Mokranjca 38,
Prijavljen na adresi: Rade Kondića 3, Banjaluka
065/925-125

CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
Bosne i Hercegovine

Poštovani,

U proteklom periodu sam podnio zahtjev za sprovođenje postupka za prestanak mandata odbornika u Skupštini grada Banjaluka.

Molim da se postupak stornira iz razloga jer je moj zahtjev podnesen kao rezultat krivičnog djela „Ucijena“, zbog čoga je i u Okružnom javnom tužilaštvu Banjaluka formiran predmet broj K13 O KTN 0058091 21, te će u narednom periodu biti sproveden postupak vezano za navedeno krivično djelo.

Takođe, moj zahtjev je podnesen u vrijeme kada su se došavale razne ucjene, neljudskog i ponižavajućeg postupanja prema meni od strane nekih medijskih kuća i pojedinaca, krivičnih djela izazivanja i podsticanja nasilja i mržnje, što je izazvalo i zdravstvene posljedice na mene, prvenstveno akutnu reakciju na stres.

Zbog gore navedenog molim da se postupak „vraćanja“ mandata obustavi.

Srdačan pozdrav,

Ivan Begić

Jelena Trivić obećala je mjesto premijera Milanu Radoviću. Zauzvrat, on će finansirati njenu kampanju. Tako ona neće zavisiti od Draška Stanivukovića kojeg ne može ni nartanog da vidi u svojoj blizini. Ovim riječima je Ivan Begić potvrdio pisanja Faktora o haotičnom stanju u opoziciji. Otišao je i korak dalje. Milana Radovića smjestio je na čelo kriminalne organizacije.

Na putu Milana Radovića smetao je jedan čovjek, a to je Draško Stanivuković koji mu nikad ne bi dozvolio da bude predsjednik Vlade pa je nastojao svim sredstvima da ga diskredituje.”

Sve ovo u jednom dahu je ispričao Begić, a da ga niko ništa nije pitao. Na vanrednoj konferenciji za novinare indirektno je potvrdio priču da Radović finansira i tekstove protiv Draška Stanivukovića koje je danima pisao jedan bloger.

Prema saznanjima Faktora, Ivan Begić je tražio i pomoć od svoga druga Draška Stanivukovića, ali je ovaj procijenio da mu je „glumac” i dalje preveliki balast zbog porno snimka pa je odbio mogućnost da se najmlađi odbornik vrati u odborničke klupe. Ivana Begića je neko posavjetovao da pogazi javno obećanu riječ pa je zatražio da mu se vrati mandat, ali će po svemu sudeći nastupati kao nezavisni odbornik.

Zanimljiva je i prva reakcija iz PDP-a. Portparolka stranke Anja Petrović, koja je „od prijetnje smrću” postala najbolja prijateljica Jelene Trivić, slavnodobitno je saopštila da PDP ne stoji iza navoda Ivana Begića te da njegovu priču smatraju ličnim stavom.

Opet, ta ista Anja Petrović bila je nerazdvojna sa Begićem i Stanivukovićem, ali je „pukla tikva” kad je pobjednik izbora u Gradsku upravu primio sve djevojčice iz izbornog štaba osim Anje, koja je tako ostala kratkih rukava pa je okrenula čurak i vratila

se Jelenu Trivić u krilo. Svemu je kumovao, ko drugi nego predsjednik partije Branislav Borenović.

Što se PDP-a tiče, sam Ivan Begić je rekao da je na putu Milana Radovića stajalo još ljudi iz PDP-a koji trpe pritiske.

Sve u svemu, zaključak se nameće sam. Kandidatura Jelene Trivić bila je iznuđena, preuranjena i samo je otvorila nove frontove.

Draško Stanivuković se prividno smirio jer mu je obećano da će, ako podrži Jelenu Trivić, biti ponuđeno da on odlučuje o listama za Narodnu skupštinu čime bi on u potpunosti kontrolisao poslanički klub. Zamislio je da on bude nosilac liste i tako povuče stranku, ali da na najatraktivnije i sigurne pozicije za ulazak u Skupštinu stavi svoje ljude čime bi potpuno privatizovao stranku. Treba li reći da je to izazvalo bijes starih kadrova koji su godinama dolazili na sigurne pozicije i ulazili u Skupštinu bez po muke. Sad, po ovom scenariju, njih nema nigdje. Malo je vjerovatno da i oni ne spremaju bunu protiv Draška.

Primirje sa Jelenom Trivić trajalo je desetak dana. Ona nije izdržala pa je rekla tokom jednog tv gostovanja (treba li reći na federalnim medijima, ili to već svi znamo), da ona neće praviti skandale i performanse jer to priliči Drašku i time opet upalila tinjajući sukob.

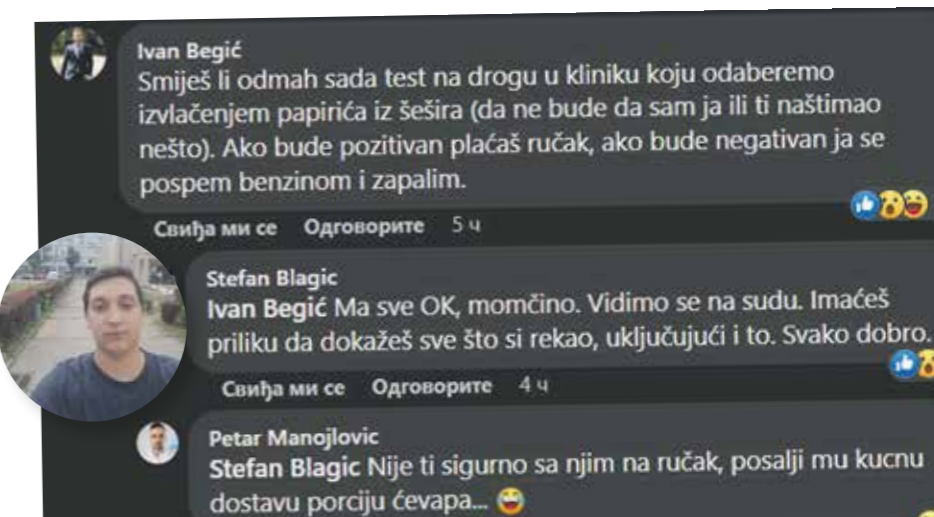
Stanivuković ne krije svoje razočarenje te ističe da je „pretrpio dosta od svojih prijatelja i saboraca”.

„Ja sam uvijek da svako iskaže svoje mi-

šljenje. Poslali su mi ljudi tu vrstu izjave. Može biti da to neko na taj način vidi i da se neko u takvoj vrsti politike,

kako je god nazvao, nije prepoznao. Ne mogu reći baš ni da mi je to prijalo, ali mora čovjek da istrpi i ja joj kao njen

prijatelj i saborac želim najviše uspjeha u svim budućim aktivnostima koje slijede”, tvrdio je Stanivuković. V.S.

VIDEO-SNIMAK, NJEGOŠ, BLAGIĆ I DROGA

Mnogo se u proteklom periodu pričalo o famoznom snimku. Optuživani su ljudi iz vlasti da su ucjenjivali Ivana Begića... Gorica Dodik je „gorjela u paklu” na Tviteru. Na kraju je Begić opet sam morao reći sve. Njegoš Tomić, Stefan Blagić i Goran Kos. Ni jedno ime koje se može dovesti u kontakt sa vlašću. Upravo suprotno. Tomić i Blagić su ljuti neprijatelji Milorada Dodika. Zanimljive su tvrdnje Ivana Begića za Stefana Blagića da je narko-diler. Odgovor očekivan: psihički bolesnik Ivan Begić. Mučno i pretužno. Svi iz ovog teksta su za sebe govorili, ili su u jednom trenutku bili politička budućnost Republike Srpske. Ko nas je kleo, nije dangubio.

SDS – SAMO DA se SPASIMO

O stanju u SDS-u ovaj put samo par rečenica. Mirko Šarović, osim Nebojše Vukanovića, kao problem sada ima i Milana Radovića. Iz prikrajka vrebava Vukota Govedarica kao spasonosno rješenje svih problema. Kandidata za čelne funkcije nema ni na vidiku. U ostatku opozicije posljednja Skupština je pokazala da je Goran Selak angažovao nekog da ga uči javnom nastupu i može se reći - do sada najbolje uloženi novac! Nenad Nešić se bori za svoj dio opozicionog neba. I on sve više diže tonaliteta, mada mu ne stoji da viče i galami, a poznato je kao i u slučaju Vukanovića – što više drekne, manje argumenata.

NA POTEZU JE TUŽILAŠTVO

U svakoj zemlji se za opoziciju veže riječ alternativa, samo u Republici Srpskoj - ucjena. Nije prošlo ni nekoliko dana nakon što je u pritvoru završio jedan od članova SDS-a zbog iznude, a stižu nove optužbe. I to opet na račun visokog funkcionera iste stranke. Finansirao je udar na kolegu iz opozicije! Urušavaju se sami i kao kula od karata padaju u vodu njihova lažna obećanja, dok se međusobno optužuju za neka od najtežih krivičnih djela - iznude, ucjene, dilovanja... Posla itekako ima za pravosuđe. Valjda će biti i mjesta u zatvoru, jer, kako su krenuli opozicionari i koliko se međusobno optužuju, biće tijesno na Tunjicama.

Zaključci Narodne skupštine – deset u pola sa Čovićem

Autor kolumne: Дани(ј)ел СИМИЋ

Na rođendan premijera Viškovića, Narodna skupština je usvojila 13 zaključaka od kojih je najznačajniji broj 10. Vođa Hrvata iz Širokog Brijega i okoline nam je poručio tom prilikom da čuvamo Srpsku kao zjenicu oka svog. Oštro uho je uhvatilo ton sjetnog flešbeka na vezivanje zastava s muslimanima iz 1990. godine, dok je većina čula upozorenje da Srbi „ma što tko mislio o vama“ ne uviđaju da je na snazi Dejton 2.

Da Srbi ne uviđaju, ne samo istorijski trenutak i politički realitet koji prevazilazi stranački interes, već nijesu sposobni da stvore jedinstvenu strategiju na pitanjima koja ne podliježu interpretaciji, nego očitom MINIMUMU NACIONALNOG INTERESA; pokazalo se na još jednoj posebnoj sjednici.

To što je sazvana na „molbu“ predsjednika Srbije Aleksandra Vučića, stvar čini unutar srpski tragičnijom. Molbeno uvrtnje nosa, uha, ruke, noge... sa Andrićevog venca, 11000 Beograd, neodoljivo i za ponavljanja podsjeća na ultimatum Slobodana Miloševića. Još više, a za samog Vučića predizborno neprijatnije, na svodničko djelanje političkog metroseksualca Borisa Tadića.

Milorad Dodik, nakon što je umoljen u Beogradu, izveo je manevar Radovana Karadžića, kada je u Atini stavio potpis na Vens-Ovenov plan. Pristao, ali pod uslovom da to usvoji skupština. Sasvim svjestan da to za šta je „umoljen“, može dovesti do toga da bude politički „umoren“ u izbornoj godini. I Dodik je tu zaista na ivici handžara, ukoliko potpuno udovolji tim iskanjima.

Da li je srpska država zapadno od Drine kapitulirala pred udruženim zločinačkim poduhvatom nelegalne okpacione kancelarije OHR, sankcija Ministarstva finansija Sjedinjenih Američkih Entiteta, odnosno prijetnji da će prema nosiocima vlasti i sa njima povezanim licima to slijediti i

Evrosojuz? Skupština u sali hotela Rajska dolina na Jahorini je odbacila Vensa i Ovena, dok je ona iz bivšeg Doma Vojске Republike Srpske u posljednji utorak, opet usvojila nekakve zaključke. Deseti po redu, glasi ovako:

„NS RS smatra da je u skladu sa zaključcima sa Dvadesete posebne sjednice, da predstavnici Republike Srpske u Parlamentarnoj skupštini BiH, Savjetu ministara BiH i Predsjedništvu BiH mogu da prisustvuju sjednicama, ali na način da u svom odlučivanju uvažavaju stavove i odluke NSRS, Vlade Republike Srpske i Predsjednika Republike Srpske, respektivno“.

Koji su to stavovi koje u radu zajedničkih organa moraju usvojiti srpski predstavnici, kada je prvi zaključak posljednje sjednice da skupština „konstatuje da nisu prestali razlozi zbog kojih je NS RS usvojila zaključke na Dvadesetoj posebnoj sjednici održanoj dana 30.7.2021. godine“?

Ukoliko nijesu prestali razlozi za prve zaključke, onda su drugi zaključci sasvim bespotrebni. Kada je NSRS većinom glasova zaključila kako „mogu da prisustvuju sjednicama“, da li znači da srpski predstavnici to i moraju? Ukoliko ne moraju, odnosno neće, pošto dozvolja da nešto možete ne znači i da morate, ovo zaključivanje bi bilo jedna lijepa kupovina vremena.

Vučić sit, a zaključci na broju.

No, teško da je tako. U tački broj tri predmetnih zaključaka, vladajuća većina delegira „da predstavnici RS izabranu u Parlamentarnu skupštinu BiH predlože Zakon o zabrani zloupotrebe pojma genocid“? Kako misle da to izgleda u praksi, ne bi mogao predvidjeti ni Rafael Lemkin, tvorac novologizma „genocid“.

Posebno jer je „Inckov zakon“ propao. Usljed očigledne neprijateljivosti, od njega trenutno nema stvarne opasnosti. Da nije tako,

ja bih odavno bio uhapšen. Svi koji stoje iza nametnute zabrane slobode mišljenja i njegovog javnog izražavanja su poraženi, a „zakon“ isključivo ostaje kao mogućnost za izazivanje oružanog sukoba. Za šta još uvijek nijesu spremni.

Od kapitulacije, u smislu potpuno nejasnih uslova za odobreni povratak u zajedničke ustanove, opasnije je da ovo nije uvod u postepeno „priznanje“ Kristijana Šmita. To bi bila stvarna katastrofa. U očima naših nuklearnih saveznika, Rusije i Kine, ispali bi neozbiljni i nepouzdan partneri. Nedostojni sami sebe, kamoli njih.

Pošto su u takve pušte želje puštene i iz redova vladajućih (Čubrić, logično je da se javnost uzda u opoziciju kako bi korigovala vlast i pritislula je da izvrši svoja obećanja. Ali, oko ključnih pitanja prenosa nadležnosti, oko nacionalnih pitanja uopšte, opozicija gromoglasno čuti. Jednako estradno

kao vlasti, odredili su se, da su „za povratak prenesenih nadležnosti“, ali nikako ne izlaze sa svojim spiskom i dinamikom vraćanja.

Da bih to razriješio sam sa sobom, ljudski, više puta sam pitao opozicione lidere da li to štete jer su baždareni tako da mogu sjesti kod Jutel Senada na sećiju, da mu se požale čim dođe do nekog problema u Srpskoj? Je li bitniji neki šifftung ili Srpska? U privatnim razgovorima, mnogi od njih imaju jasne prijedloge, ali zastrašujuće je što do sada ispred NS RS ili u javnost od njih nije došlo ništa.

Na kraju sam, pred velikim brojem sajbersvjedoka, prekinuo glasnogovornika SDS u cendranju i pitao kada će se ova stranka početi baviti nacionalnim pitanjima? Na to mi je, vjerovali ili ne, nadležni odgovorio: Pošalješ mi zvaničan dopis, pa ti ja onda odgovorim.

Evo, nadam se da je pismen.

VLADIMIR PAVIĆEVIĆ ZA FAKTOR O STANJU U CRNOJ GORI

Nijedna vlada neće potrajati

Direktor Društva za istraživanje politike i političke teorije Vladimir Pavićević odgovarao je na pitanja Faktora šta se sprema u Crnoj Gori u kojoj će sadašnja vlada sigurno pasti, a kao njenu zamjenu vidi manjinsku izvršnu vlast, a koju bi trebalo da predvodi Dritan Abazović. Svoje političke saborce Krivokapić je, kako kaže, iznevjerio i izdao Srpsku pravoslavnu crkvu.

Ovaj politikolog za Faktor otkriva i ko je u Crnoj Gori ključna politička ličnost i „tas na vagi“, ali i ko je Mocart crnogorske politike. Zna i koje greške više ne bi trebalo ponoviti.

FAKTOR: Izvjesno je da je Vlada Zdravka Krivokapića suštinski „pala“, a da bi to trebalo da se potvrdi i 04.02. na sjednici Skupštine?

PAVIĆEVIĆ: Da. Posljednjih dana u Crnoj Gori nije tema da li će Krivokapićeva vlada da padne, jer se zna da hoće. Ljudi se više zanimaju time šta će biti poslije formalnog rušenja te vlade. Da li će moći da se formira manjinska ili vrsta tehničke vlade, ili će da se ide na izbore, to je nepoznanica. U ovom momentu je najrealnija opcija da se izabere manjinska vlada na čijem čelu bi bio Dritan Abazović.

FAKTOR: Kriza i protesti građana traju predugo. Plašite li se nekog „5. oktobra“ u Crnoj Gori?

PAVIĆEVIĆ: Nema te vrste straha zato što je Zdravko Krivokapić svojim djelovanjem u posljednjih godinu i po dana iznevjerio sve žive. Zato on ne može da mobilize značajniji broj ljudi na proteste. Gospodin Krivokapić je iznevjerio prvo građane Crne Gore koji su se u dugom periodu borili za razvlašćivanje Milovog DPS-a, jer

nije ni počeo demontažu sistema koji je uspostavio bivši režim. Iznevjerio je svoje političke saborce sa kojima je ostvario ubjedljiv rezultat na izborima, a istim tim ljudima je poslije izbora poručio da mu nisu više potrebni i da „mogu samo da kvare ugled njegove vlade“. Krivokapić je izdao Srpsku pravoslavnu crkvu time što je razriješio svoga ministra Vladimira Leposavića koji je pripremio perfektu reviziju onoga Milovog diskriminatornog zakona o crkvi, a posebno time što za godinu i nešto nije potpisao Temeljni ugovor sa Srpskom pravoslavnom crkvom. Malobrojni su u Crnoj Gori oni koji bi danas stali na stranu Zdravka Krivokapića.

FAKTOR: Da li je ugrožena bezbjednost u Crnoj Gori?

PAVIĆEVIĆ: U Crnoj Gori imamo permanentnu krizu i u vezi sa pitanjem bezbjednosti. Opšte je poznato da se za Crnu Goru vezuju kriminalne grupe koje su među najjačima u Evropi. Borba protiv korupcije i organizovanog kriminala je, u kontinuitetu, bez posebno

vidljivih rezultata. Ovdje je i narod temperamentniji nego na mnogim drugim mjestima. Očekivalo se da će Krivokapićeva vlada biti u potpunosti posvećena reformama i u ovoj oblasti, ali i tu nema rezultata.

FAKTOR: Očigledno je Dritan Abazović u ovom trenutku ključna politička figura? Ima li on propusta u radu, afera „Kokain“ i slično, kako nam to sada stidljivo sugerise dio javnosti naklonjen premijeru Krivokapiću?

PAVIĆEVIĆ: Dritan je ključna politička ličnost zato što je tas na vagi. Bez njegovih 5,5%

glasova ne može se nikuda. Naravno da je i on mogao kao član te vlade da uradi mnogo više, ali ljudi pamte neke njegove poteze i aplaudiraju mu. On je na konstitutivnoj skupštinskoj sjednici poručio Milovim ljudima da će on na djelu da pokaže da je moguće da Albanci i Srbi politički saraduju. U Ostrog je išao, u manastir, da se pravi dogovor o vladi nakon izbora na kojima je razvlašćen Milov DPS. Evo i sada, najavljujući manjinsku vladu, poručio je da će jedan od prioriteta te vlade biti potpisivanje Temelnog ugovora sa SPC. Dritan zna šta radi i on uspijeva dalje da snaži svoj uticaj u crnogorskoj

politici. Neracionalno bi danas bilo ne razmišljati o političkom savezništvu sa njim.

FAKTOR: Manjinska Vlada sa npr. DPS Mila Đukanovića, da li je to uopšte realno? Vi ste ranije tvrdili da je Milo Đukanović prošlost Crne Gore. Da li je ovo njegov veliki povratak, posljednji trzaj ili konačan kraj?

PAVIĆEVIĆ: Moja teza je da je idejom o formiranju manjinske vlade Dritan udario na Đukanovića, jer u osnovi dogovora o manjinskoj vladi stoji ideja da je vrijeme da se Milo povuče iz politike. To misli veliki broj ljudi i u Milovom DPS-u, jer

KRIVOKAPIĆ

FAKTOR: Eksperiment „Zdravko Krivokapić“ nije uspio. Kako stvari stoje i on će ići na izbore sa nekom političkom platformom. Eventualni rezultati izbora, kako ih predviđate? DPS je politički sve lošiji. Ko raste, ko čini Vladu, moraće političari preuzeti ključne uloge, jer očigledno nestranačka ličnost neće pomiriti sve ovo?

PAVIĆEVIĆ: U biračkom tijelu je ojačao Demokratski front. Građani su prepoznali da im je učinjena velika nepravda time što su bili spriječeni da budu dio prve postđukanovićevske vlade i sada građani žele da nagrade te ljude. Građani su prepoznali i njihovu principijelnost jer su oni prihvatili da ostanu bez bilo koje političke fotelje samo da se Milo razvlasti. Građani to pamte i imate danas u Crnoj Gori zanimljiv fenomen - da pojedini suverenisti kojima nikada nije padalo na pamet da glasaju za DF sada govore da će glasati upravo za DF iz razloga principijelnosti lidera DF-a. Jača i Dritan, a Milov DPS je sve slabiji. Zdravko Krivokapić je već učestvovao na pojedinim lokalnim izborima i njegov domet su bili po jedan ili dva mandata, dakle slabo. Ako je kao premijer postizao takve izborne rezultate, ljudi sumnjaju da će nakon pada njegove vlade moći da uradi više. Ali pratićemo... Čini mi se da ljudima sa strane crnogorska politička scena djeluje kao zanimljiva i veoma dinamična, svako malo imamo u Crnoj Gori nešto čime se bave i građani Crne Gore, ali što zanima i ljude u regionu.

se još prije godinu dana vidjelo da bi u okolnostima crnogorske politike koje imamo DPS bez Mila lakše ulazio u nova politička partnerstva na ravnopravnim osnovama. Sa Milom na čelu te stranke to je nemoguće. Evo i ova manjinska vlada... U njoj neće biti ljudi iz Milovog DPS-a. Da se prije godinu dana na vanrednom kongresu Milo pomjerio, danas bi imao povoljniju poziciju za pregovore sa Dritanom. Milo je odavno teret Crnoj Gori, sada je jasno i kod njegovih da je u međuvremenu postao teret i njima. Plus, za ovih godinu dana, gubio je na lokalnim izborima. Izgubio je Nikšić, Herceg Novi, Mojkovac. Milovo vrijeme je prošlo i to je dobro.

FAKTOR: Tu su opet stranci, koji i nisu za to da prosrpski orijentisani političari, tipa An-

drije Mandića, Milana Kneževića pa i Nebojše Medojevića imaju neku veću ulogu. Ako oni opet dobiju povjerenje građana, da li će to opet biti neka vrsta izigravanja povjerenja birača?

PAVIĆEVIĆ: Imamo tu i zanimljive poruke posljednjih mjeseci. Krajem prošle godine u Podgorici je bila predsjednica Evropske komisije Ursula fon der Lajen koja je na direktno pitanje o DF-u odgovorila da EU poštuje izbornu volju građana. Mislim da je racionalno da komunikacija teče i sa Amerikancima koji žele uticaj u ovom regionu. Napravljena je velika šteta što politički autoriteti iz Demokratskog fronta nisu bili u prvoj postđukanovićevoj vladi u Crnoj Gori. Takvu grešku više nikada ne bi trebalo ponoviti.

V.Š.

KO JE „CRNOGORSKI MOCART“?

FAKTOR: Ponovo se nekako „snage“ odmjeravaju preko Crkve pa Abazović ide u Beograd na privatni sastanak sa patrijarhom Porfirijem. Zdravko Krivokapić brže-bolje saopštava da je Temeljni ugovor sa SPC spreman pa i lideri DF-a idu u Beograd. Opet se nekako sve vrti oko crkve i njenog uticaja u Crnoj Gori?

PAVIĆEVIĆ: Srpska pravoslavna crkva je organizacija koja prema svim istraživanjima godinama unazad u Crnoj Gori uživa najveće povjerenje najvećeg broja građana. To je fakt. Pravoslavni vjernici u Crnoj Gori su dominantno vezani za Srpsku pravoslavnu crkvu. Zato je ovaj Dritanov potez da ode u Patrijaršiju da razgovara sa srpskim patrijarhom u ovom momentu bio maestralan potez. Povodom toga poteza na jednom mjestu sam rekao da je Dritan „Mocart crnogorske politike“.

LOGIČNO, ALI NEREALNO

FAKTOR: Logično je, a i Vi sami kažete, izbori su jedino moguće rješenje?

PAVIĆEVIĆ: Prijevremeni izbori su u ovim okolnostima najbolje rješenje, ali to ne znači da je i najrealnije. Realnija opcija je formiranje manjinske vlade. Moj je stav da u ovako velikim krizama, kao što je ova koju danas imamo u crnogorskoj politici, najbolje da svoju volju saopšte građani direktno na izborima. I da onda najpreciznije vidimo šta je volja građana. Moja je pretpostavka da će u slučaju formiranja manjinske vlade ona najduže trajati do proljeća iduće godine, kada će uz redovne predsjedničke biti organizovani i prijevremeni parlamentarni izbori. Mislim da i ova nova manjinska vlada ne može trajati do kraja ovog skupštinskog saziva.

UVESTI RED IZMEĐU DRŽAVE I CRKVE

FAKTOR: Po Vama, kada bi moglo doći do potpisivanja Temelnog ugovora i da li bi to, bar dijelom, značilo smanjivanje političkih tenzija i uvođenje neke vrste stabilnosti u Crnoj Gori?

PAVIĆEVIĆ: Taj ugovor je davno trebalo da bude potpisan. Ukoliko bude formirana manjinska vlada, građani će očekivati da vrlo brzo po njenom formiranju Temeljni ugovor bude potpisan. Nema razloga za odugovlačenje, naročito kada se zna da je interes obe ključne zainteresovane strane da se stave potpisi na taj dokument i da imamo puni red u odnosima između države i crkve. To je interes i države i crkve.

Vladimir PAVIĆEVIĆ

centar
dana

PON-PET 17:00

tv

Bošnjačke tvrdnje o navodnom ratu plaše i privrednike

Sarajevsko zveckanje oružjem tjera strani kapital

Kako Faktor saznaje, odeređen broj inostranih ulagača razmišlja da povuče svoj kapital i pogone presele u neku od susjednih zemalja u kojima bi se osjećali, kako smatraju, bezbjednije. Posljednji među njima, prema našim informacijama, je prijedorsko preduzeće „Austronet“ koje izuzetno dobro posluje, za šta je dobilo i neke prestižne nagrade, a čiji gazda, inače Austrijanac, razmišlja o preseljenju u susjednu Hrvatsku, plašeći se tvrdnji o mogućim ratnim dešavanjima u BiH.

Navodi bošnjačkih političara o mogućim novim sukobima, ali i okupljanja i marširanja bivših pripadnika tzv. Armije RBiH, nisu uplašili samo obične građane u BiH, koji se još nisu potpuno oporavili od nemilih dešavanja iz devedesetih godina, već su počeli tjerati i strane investitore. O tome, kako saznajemo, razmišljaju u preduzeću „Austronet“. O svemu je obaviještena i ambasada Austrije u BiH, zbog čega je ambasadorica Urlike Hartman već razgovarala sa pojedinim političarima u BiH.

Šok za ulagače

Nažalost, ovo nije jedini takav primjer. Strani investitori, iako im BiH odgovara iz više razloga (od niskih poreza, preko radne snage, geografske pozicije i blizine EU), zbog neodgovornih izjava prvenstveno bošnjačkih političara, ali i Željka Komšića, razmišljaju o „dizanju sidra“ i prebacivanju proizvodnje u neke druge, kako oni smatraju, stabilnije države.

Ekonomski analitičar Saša Grabovac za Faktor kaže da politička nestabilnost nikad nije „išla pod ruku“ sa ekonomskim razvojem.

- To se pogotovo odnosi na spremnost investitora da ulažu novac u zemljama gdje je ona izražena. U prilog tome govori i konstantno nizak nivo investicija u BiH, a one su jedan od glavnih faktora privrednog rasta. Prethodno se ne odnosi samo na inostrane, već i domaće investicije. U tom kontekstu, stišavanje političkih tenzija bi sigurno dobro došlo bržem oporavku naše ekonomije

- naveo je Grabovac.

I drugi ekonomisti sa kojima smo razgovarali, saglasni su da su za strane i domaće investitore politička i pravna sigurnost neki od ključnih faktora prilikom donošenja odluke o ulaganju, ali uz prisutnu retoriku u javnoj sferi i sporadične prijetnje oružanim sukobom logično je da ih tjeramo.

Umjesto crvenog alarma - ćutnja

Tome u prilog ide i skandalozna izjava lidera SDA Bakira Izetbegovića, iz oktobra prošle godine, kada je otvoreno prijetio ratom, bez ikakvih sankcija međunarodne zajednice.

- Ako ne želite sukob morate biti spremni za njega. Ako hoćete da živite, morate biti spremni da umirete. Ako hoćete mir, morate biti spremni na rat. Ja mislim da su ljudi, ogromna masa njih, spremni na sve da ne dopuste da se teritorijalno BiH dalje dijeli. Dakle, da neka Srebrenica, Tomasića, Brčko ne bude u kontekstu BiH, da to bude Velika Srbija, sasvim sigurno će se uvući postepeno u sukob, možda ne naglo i ko zna kad će se to i kako završiti. Bošnjaci i bosanski patrioti nemaju alternativu kada je u pitanju BiH - izjavio je tada Izetbegović.

Kada se tome dodaju i uznemirujući snimci u kojima marširaju osobe u uniformama s ratnim zastavama Armije RBiH i uzvikuju „Alahu ekber“, koji su se, nedugo nakon obilježavanja Dana Republike Srpske, pojavili na društvenim mrežama, logično je, kako stručnjaci tvrde, da za zdravi strani kapital ovdje nema mjesta. Ipak, neodgovor-

ni Bošnjaci, koji za sve svoje akcije očito imaju podršku svojih političkih lidera, ali i nekih od stranih faktora u BiH, jer kako drugačije shvatiti to da ni za jednu vanustavnu akciju nikada ne samo da nisu kažnjeni, već nisu podignute ni krivične prijave, pa nisu samo na tome stali. Gotovo istovremeno, organi-

zacija „Zelene beretke“, koja okuplja nekadašnje bošnjačke dobrovoljce s početka rata u BiH, na društvenim je mrežama objavila kako je „zbog stanja u zemlji odlučila otvoriti prostor za prijem novih članova“. Time je Bakir oživio nekadašnje jednice koje Srbi pamte po zlu.

- S obzirom na to da

svaki dan gledamo potpuno iste scene kao one iz '91. i '92. godine, uskoro ćemo proširiti svoje članstvo i krenuti u prijem novih članova. Bićete informisani šta, kako i gdje se učlaniti. Ovo je prvi put poslije agresije na Bosnu i Hercegovinu da beretke kreću s prijemom novih članova - stoji u objavi P.I.

U OPREMI VIŠE OD 10 MILIONA

„Austronet“, sa sjedištem u Kozarcu kod Prijedora, koji je sa radom započeo u maju 2008. godine, zapošljava više od 120 radnika. Od samog početka proizvodnje pratila ih je uzlazna linija kako u proizvodnom dijelu, tako i u osvajanju novih kupaca širom Evrope. Do sada su u proizvodne pogone, najsavremenije mašine i opremu uložili više od 10 miliona KM, a osnovna djelatnost je izrada zaštitnih jedara za sunce „Soliday“, te zaštitnih mreža u građevinarstvu i poljoprivredi. Bave se i proizvodnjom i preradom mreža od polietilenskih tekstilnih platna u svrhu zaštite u građevinarstvu, poljoprivredi, te izradi i konfekciji reklamnih banera za sportske terene, tenis blende, suncobrane. S obzirom da im je proizvodnja isključivo bazirana na izvozu, odlazak ovakvog preduzeća iz Republike Srpske značajno bi osjetila ne samo prijedorska regija, nego i kompletna Republika Srpska.

OTKAZUJU NARUDŽBE!

Ništa od ovoga ne brine međunarodne predstavnike u BiH, ali uznemirava poslodavce oba entiteta, koji su pozvali najviše predstavnike političkih partija i institucije na svim nivoima u Bosni i Hercegovini da učine najveće napore u cilju stabilizacije političkih prilika u zemlji.

- Negativna politička retorika kojoj svjedočimo u posljednje vrijeme nanosi velike štete privredi i negativno utiče na životni standard građana. Nestabilna politička situacija u Bosni i Hercegovini ne samo da odbija nove investitore, nego uzrokuje povlačenje ili zaustavljanje započetih investicija. Značajan broj izvozno orijentisanih kompanija susreće se sa problemom potpunog otkazivanja postojećih, ili nemogućnosti dobijanja novih narudžbi, a kao razlog strani partneri navode političku nestabilnost u Bosni i Hercegovini. Na ovaj način direktno su ugrožene privredne aktivnosti u zemlji, radna mjesta, ali i javni prihodi - istakli su u zajedničkom saopštenju za javnost Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine i Unija udruženja poslodavaca Republike Srpske. Poslodavci su uputili apel političkim predstavnicima da preduzmu konkretne korake u pravcu stabilizacije političke situacije. Politički predstavnici, kako kažu, moraju imati na umu da svojim djelovanjem u pravcu stabilisanja političke situacije rade u interesu građana i privrede.

Koliko štede stanovnici Republike Srpske?

BESPLATAN SAVJET

Ekonomisti smatraju da se može očekivati da će nominalni dohodak građana rasti zbog inflacije i opšteg rasta cijena u našem okruženju.

„Tu mislim na EU. Ostaje otvoreno pitanje realnog dohotka i vrijednosti potrošačke korpe na koje možemo dobiti odgovor tek kada ovaj inflatorni talas prođe. Dakle, treba biti oprezan i ne ići u bilo kakvu krajnost, niti što se tiče štednje, a ni investiranja, već težiti da se napravi neka kombinacija imovine kojom naši građani raspolažu“, istakao je Radivojac.

Gradani u bankama čuvaju gotovo 4 milijarde KM

Štednja građana u bankama u Republici Srpskoj, uključujući i tekuće račune, iznosila je na kraju trećeg kvartala 2021. godine čak 3,9 milijardi KM i veća je za 219 miliona KM ili šest odsto u odnosu na kraj 2020. godine. Međutim, postoje razlike u kretanju ovih depozita. Oročena štednja čini 71,9% ukupne štednje građana i bilježi pad za jedan procenat, a štednja po viđenju bez tekućih računa građana iznosi 28,1% ukupne štednje stanovnika Srpske i veća je za devet odsto u odnosu na kraj 2020. godine.

Iako najveći broj građana u bankama čuva relativno sitne iznose, ali ima i depozita sa značajnim sumama. Ekonomisti smatraju da je više razloga uticalo da građani ne ostavljaju sav novac u slamaricama kod kuće.

„Na rast štednje građana u bankama su prije svega uticale veće mogućnosti da se naši radnici zapošljavaju na prostoru Evropske unije gdje je zbog nedostatka radne snage i dodatnog štampanja novca došlo do nominalnog rasta zarada koje se prelijevaju i na prostor BiH“, smatra Goran Radivojac, profesor Ekonomskog fakulteta u Banjaluci.

Zbog kamata kupuju stanove

Podaci Agencije za bankarstvo Republike Srpske pokazuju da štednja građana po viđenju raste, dok oročena štednja pada, što može uticati na ročnu usklađenost aktive i pasive, na šta banke moraju obratiti posebnu pažnju. Niske kamatne stope nisu stimulatивne za oročenu štednju.

„Niske kamatne stope su problem već nekoliko godina. Međutim, još veći problem su realno negativne kamatne stope gdje štediši de facto plaćaju banci naknadu što čuva njihov depozit, što je destimulativno za štednju, ali je usmjerilo viškove novca na tržište nekretnina. Stoga smo svjedoci kontinuiranog rasta cijena nekretnina. Dakle, zbog nepovoljnih kamatnih stopa sve više se odlučujemo da, umjesto da oročimo depozit, kupimo neku ne-

kretninu sa namjerom da očuvamo realnu vrijednost naše ušteđevine“, ukazuje Radivojac.

Ali i tu postoji potencijani problem, a udarac po džepu bi mogao biti značajan. Radivojac upozorava da će u jednom trenutku mnogi poželjeti da prodaju tu nekretninu, ali neće biti likvidnih kupaca, što znači da pomenuti proces neće moći dugo trajati.

Šta se radi sa našim novcem?

U periodu od 2016-2019. godine kretanje štednje građana (bez uključenih tekućih računa), i kredita datih građanima je bilo približno jednako i krediti građana su gotovo u potpunosti pokriveni njihovom štednjom. U 2020. godini, krediti dati građanima su rasli, a štednja je ostala na istom nivou, tako da je stopa pokrivenosti kredita štednjom građana manja za 1,1 procentni poen u odnosu na kraj 2019. godine, tj. štednja građana je manja od kredita datih građanima. Tokom devet mjeseci prošle godine, krediti stanovništvu su porasli za sedam procenata, a štednja građana je veća za 1%, što je dovelo do pada stope pokrivenosti kredita datih građanima sa štednjom građana za 5 procentnih poena u odnosu na kraj 2020. godine. Krediti dati građanima veći su za 230 miliona KM od štednje građana. Međutim, kada se dodaju tekući računi građana, koji su veći za 182 miliona KM ili 16%, vidimo da su ukupni depoziti građana veći za 219 mi-

liona KM ili 6%. Stopa koja se dobije kada se krediti građana podijele sa depozitima građana iznosi 71,2% i veća je za 0,8 procentni poen u odnosu na kraj 2020.

godine, što govori da su krediti više rasli od depozita, ali i o tome da se depozitima građana finansiraju u potpunosti njihovi krediti i da se značajan dio koristi za

druge namjene, pokazuju podaci Agencije za bankarstvo Republike Srpske, jer bez štednje nema ni investicija.

A.J.

Foto: Pixabay

„NA BANCI“ IMAMO PO 3.250 KM

Nakon pojave koronavirusa građani su, po ocjeni ekonomista, ostavljajući novac „na bankama“, pokušali da se na određeni način obezbijede u nesigurno vrijeme. Bankari znaju reći da se u svakoj krizi, sada i zbog pandemije, uvijek šteti. Jedni prebacuju novac u evre i štede za crne dane. Ako se 3,9 milijardi KM štednje građana podijeli sa procjenama o broju stanovnika u Srpskoj (1,2 miliona), dođe se do podatka da svako od nas na računu u banci ima oko 3.250 KM. Znamo da će se mnogi na ovo nasmijati, ironično. Jedni, jer nemaju taj iznos, a kod drugih ima i više nula. Zato se i računa prosjek. I ne treba zaboraviti ni one koji sami čuvaju svoj novac, u samo njima znanim štekovima.

TRAŽE SE SEFOVI

U bankama Srpske je krajem septembra prošle godine bilo ukupno 2.180 korisnika sefova (17 korisnika više u odnosu na kraj 2020. godine). Banke u Srpskoj su na dan 30. septembra 2021. godine imale otvorenih ukupno 1.024.901 računa fizičkih lica u KM (tekući/transakcioni računi, žiro računi), što je za 0,8% manje u odnosu na 31. decembar 2020. godine i 267.267 devizna računa fizičkih lica (1,6% više u odnosu na kraj 2020). Shodno Zakonu o unutrašnjem platnom prometu, učesnici u platnom prometu (pravna lica, preduzetnici i fizička lica), kod banaka mogu imati jedan ili više otvorenih računa.

KONVERTIBILNA MARKA ISPRED STRANE VALUTE

Depoziti u domaćoj valuti bilježe rast u odnosu na one u stranoj valuti. Prema prikazanoj sektorskoj strukturi, depoziti građana čine 56,2% ukupnih depozita i smanjili su svoje učešće u ukupnoj strukturi depozita za 3 procentna poena zbog bržeg rasta depozita vlade i vladinih institucija, koji su povećali svoje učešće za 4,5 procentnih poena u odnosu na kraj 2020. godine. Depoziti vlade i vladinih institucija veći su za 410,9 miliona KM ili 66 odsto, državnih i javnih preduzeća za 84,6 miliona KM ili 26 procenata, privatnih preduzeća za 191,6 miliona ili 20%, depoziti građana za 252,6 miliona KM ili 7 odsto, neprofitnih organizacija za 13,5 miliona KM ili 13%, nebankarskih finansijskih institucija za 41,8 miliona KM ili 15% i ostalih depozita za 7 miliona KM ili 42 odsto u odnosu na kraj 2020. godine.

U kojem trenutku iskreno priznaju šta osjećaju?

KADA MUŠKARAC VOLI ŽENU?

Reći ću vam jednu veliku istinu! Na isti način, na koji za vas niko ne može reći kada ste tačno zaljubljeni, ne postoji ni mogućnost da znate kada je vaš partner „na sedmom nebu“! Naravno, možda postoje neki znaci koje možete „pročitati“, ali to je zaista jedna od onih stvari koje su potpuno jedinstvene za svaku osobu.

Ako umirete od želje da saznate kako se vaša voljena osoba osjeća, imate nekoliko opcija.

Možete da je pitate, da kažete kako se osjećate i da se nadate najboljem, ili da pročitate sljedeće izjave muškaraca o trenutcima u životu za koje su znali da su zaljubljeni i upotrijebite ih kao primjere. Ako ništa drugo, možda će vam njihovi odgovori pomoći da sredite svoja osjećanja, navodi se u tekstu engleskog Cosmopolitan magazina.

To mora da je ljubav!

Ukoliko se osjećate kao da ste zaljubljeni, to je vjerovatno ljubav, i sasvim je u redu da podijelite svoja osjećanja prije nego što saznate da li vam partner uzvraća emocije.

Ako ipak želite da čujete „svjedočenja“ drugih muškaraca, evo trenutaka kada su shvatili da su zaljubljeni:

1. „Kada sam se zainteresovao za stvari do kojih je njoj stalo. Ne mogu reći da sam ikada želio da gledam određene emisije, ali evo nas“.

2. „Nedavno sam imao smrtni slučaj u svojoj porodici, a proces tugovanja je bio težak. Znao sam koliko mi je stalo do nje kada je ona bila jedina koju sam želio uz sebe u to vrijeme“.

3. „Ovdje ću biti super kliše, ali to me je zaista slučajno pogodilo jedne noći kada smo gledali TV. Nisam siguran šta se dogodilo, ali u tom trenutku sam znao da bi bilo u redu da radim bilo šta, bukvalno bilo šta, sa tom djevojkom pored mene. I bio bih potpuno srećan

što to radim“.

4. „Mislim da mi je to bilo najočitije kada smo bili u svađi i još uvijek sam mogao da je pogledam i pomislim: „Da, dobro, ja je volim!“ Ako i dalje možete da imate ista osjećanja čak i kada stvari ne idu najbolje - to je ljubav. Ali kada se ne osjećate tako kada stvari postanu teške, to možda nije ljubav“.

Nije samo seks!

5. „Osjećao sam se kao da mogu da joj kažem bilo šta o sebi ili šta mi je na umu i da ne bih naišao na osudu. Posebno sam znao da je to 'to' kada sam brinuo o njoj i njenim osjećanjima koliko i o svojim“.

6. „Moja bivša devojka i ja smo bili najbolji prijatelji. Seks je bio sjajan, pomagali smo jedno drugom da rastemo kao

ljudi i zajedno smo bili sjajan tim. Kada sam shvatio da me niko neće shvatiti kao ona, voljeti je bilo najlakša stvar na svijetu. Tada sam znao da je pravo vrijeme da to kažem“.

7. „I koliko god da me ona iznervira, i dalje ne mogu da se ne nasmijem“.

8. „Iskreno, nema načina da saznaš osim ako ne znaš. Većinu vremena samo nagađaš. Rekao sam to već jednom i mislio sam to od vrha do dna. Obično se plašiš da to kažeš, ali kada znaš da to zaista nešto znači, ipak, kaži volim te“.

9. „Ne kažem to prije nego što prođe mjesec dana veze, bez obzira koliko mi se sviđale. Osjećam se kao da ih to plaši“.

10. „Rekao sam to poslije nedjelju dana ženi koju sam oženio. Osvrćući se na prošle veze, vje-

rovatno sam uvijek brzo govorio „volim te“, ali sam bio lud za svojom ženom od trenutka kada sam je upoznao!“

SKUPE RIJEČI

11. „Nikada to ne kažem. Nikada. Ja to shvatam veoma ozbiljno i to nije nešto što želim bilo kome da kažem. Ne bacam tu riječ naokolo, već čuvam za svoju buduću ženu. Mislim da mnogi ljudi koje poznajem ne shvataju koliko sam po ovom pitanju ozbiljan. Ne želim da pojednostinim te riječi u fraze“.

12. „Rekao sam volim te dvjema svojim djevojkama i oženio sam jednu od njih. U oba slučaja, rekao sam to kada se bližila prva godišnjica veze“.

ZALJUBIM SE PO STO PUTA

13. „Imam problem. Zaljubljujem se u sve. Bilo je više od jedne situacije kada sam bio pijan i da su moji prijatelji morali da mi oduzmu telefon, jer sam bio spreman da jednoj djevojci sa kojom sam se smuvao kažem da je volim“.

14. „Moja sadašnja djevojka je to rekla prilično rano. Verovatno je rekla „volim te“ nakon tri mjeseca. I nije da mi tada nije bilo toliko stalo do nje, ali... jednostavno mi nije bilo prijatno da to kažem. Trebalo mi je neko vrijeme. Na kraju sam to rekao, ali pod mojim uslovima“.

15. „Mislim da je šest mjeseci na neki način epicentar kada se kaže volim te. To je veoma razumno vrijeme da se izgovore te riječi“.

M.N.